

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy hónapra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes-
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vételnek fel.

Levél

a másvilágról.

Kedves ötsém! Az idvezült lelkek ugyan el vannak zárva a földi élet comediáitól, de mikor engem kínáltak meg a boldogító felejtésitalával, esengve vontam el ajkamat a serlegtől. Én nem akartam felejteni! Bárha aggságom szelid örömeit a lassu halál borzalmaivá dermesztette a honfi gond, a kétségbeesés, mely a haza közös gyászán borrongott, én mégsem akartam felejteni. Bárha iszonyattal kellett várnom egy nemzet temetkezésének idejét, amikor végképpen kilobban a láng, melynek én is szerény szikrája valék én még sem akartam felejteni. Bárha a mult örömei dicsősége csak a veszteség szomorúságát növesztették bennem és a jövő csak a könyörtelen halál perspektívájával riasztott — én mégsem akartam felejteni.

Esengve kértem a Mennyei Urától, hogy lehullván gyarló szemeimről a hályog, adassék meg látnom továbbra is szegény hazám sorsát. Oh, mert az idvesség örök derűjénél is drágább nékem a sötét gond, mely a honfi szívből megterem! Látok tehát itt is és emlékezem.

Ahitozva emlékezem vissza a szent korszakra, melyet az én személyemben ünnepelek most a nemzet. Szent korszak, melynek herosai a kinszenvedések calvariáját elboruló elmével járták be, de

boldogok voltak, mert valóban herosok valának! A költő emlékéhez van forrva ime az egész korszak és a szívbéli érzemények tiszta hangjaiban egy egész nemzet érzeményei nyilatkoznak meg. A poeta csak tolmács, ámde maguk az érzemények minden honfi szívből égtek, főképpen azoknak szívében, kik e haza sorsát intézik vala.

Ma már minden megváltozott. A szív nem bömbölő oroszlan többé, csak ciripelő tücsök, mely a camarák zugolyaiban nótizik. A poetát száműzték a forrumról és számítók, hideg elméjű férfiak foglalták el helyüket. A haza már csak a cadenciák kedvéért hangzik imitt-amott, egyébként csak az állam él ma már. És úgy mondják, hogy az állam kormányzásába nem szabad az érzeményeknek vegyülniök, a politikában csak a practicus észnek vagyon értéke. A poeta tehát ciripeljen tovább a camarában, de ne zavarja a komoly statusfér-fiak munkáját.

Vak tévedés ez, kedves ötsém! Az érzemények valamint hogy ki nem írhatók az egyes emberek szívéből, szintugy ki nem írhatók azok az emberek organizált összeségéből sem. Az érzemények, hajh! most is megvannak, de niats a költői lélek, melynek kohója önző gyarlóságoktól megtisztítsa és a haza szent szeretetével egbe forrassza azokat. Önzés és gyűlölködő szenvedély ülnek az országnak bakján és a nagy, isteni céltől, melyet annyiszor fedtek el viharfel-

hők szemek elöl, most önként fordítják el orcájukat a köz szereplő férfiai. Az én időmben csak ellentétes nézetek valának, de most ellentétes érdekek vannak. Az én időmben a poeta egy nemzet együttérzéséből merített erőt, ihletet: most csak az állami kényszer durva kötelei fűzik össze a polgárokat. Hol van az ideál, melynek oltárán találkoznék az egész nemzet? Hol van az eszme, mely közös lángra gyujtsa milliók szívéét? Oh, az érzemények most is uralkodnak, de kiveszett belőlük a magasztos harmonia, mely mindenható erőt adott nékik!

Nem a poeta teremti meg a korszakot, a korszak teremti meg a poetát. A közélet sivár disharmoniája megmételezi a családi tűzhely intimus érzeményeit is, a nemzeti kapots szétzüllesze szétzülleszti az egymáshoz forrott emberit indulatokat. A hazafias virtusok bemocskolása a többi virtusokat is beszenyezi. Minden szent érzeménynek, minden idealismuskak a közélet a forrása; ahol önös érdekek marakodnak a köznek piacznán, ott szatótsá vedlik a poeta.

Ne engem ünnepejetekek tehát, kedves ötsém, hanem azt a korszakot, melyben a Szózat poetáját egy egész nemzet meghallgatta.

Maradok tulvilági üdvözlettel

hiv bátyád

Vörösmarty Mihály.

Az amerikai milliomos leányok élete.

A Debreczen eredeti tárczája.

(Az angol club matineejan felolvasta) **Komlóssy Miklós.**

A napokban valamely lapban azt olvastam, hogy valaki afelől kérdezte meg az uralkodókat, milyen életet gondolnak a legboldogabbnak. Csaknem egybehangzó volt a válasz: „ha úgy lehetne, mint más emberek.” Az amerikai milliomos leányok is gyakran elcserélnék az életüket valamely csinos irógépelő leányával, vagy valamely falusi szépségével.

A társaság annyit követel ezen szegény gazdag leányoktól, hogy egy-egy a társaságba bevezetett fiatal leány a napi fáradság után valósággal le van törve.

Nézzük meg, hogy mit tesznek ezen leányok egész nap:

Az amerikai leány többnyire nyolcz órakor kel fel s néhány percz mulva ott ül szép japánszerű pongvolájában a reggelinél. De milyen reggei! Nem úgy mint nálunk, hogy egy kis kávé meg egy kifii elég, hanem legelőbb is valami üdítő gyümölcs (a cukor-dinnye idejében ez elmaradhatlan) jön az asztalra. Aztán tengeri dara, vagy kása tejjel és

csukorral, peccsenye, (s teak) két vagy három big tojas poharban, végül vastag palacsinta sziruppal.

A reggeli egy félóránál többet vesz igénybe. Reggeli után átsetal a kisasszony öltözőjébe, hol ott várják már a divatarusné, a körmötszítők, varróleányok, svéd maszszirozó, hajfésülő és ilyenfajta népség.

Ugy 10 órafelé kész az öltözékével s vagy lóra ül, vagy kocsiját rendeli elő és séta kocsizást tesz a parkban.

Tizenegy óra felé zene leczkét vesz, vagy tivivóórát tart, elmegy valamely közolvasó terembe, vagy pedig neki indul az áruházakban szétnézni.

Tiffany nál gyönyörködik a gyönyörű ékszerekben, elmegy Macy-hez az új világ egyik legnagyobb boltjába, hol 3000 segéd és egy leány 40—50,000 embert szolgálhat ki naponta. Tizenkét órakor ezukrászdába megy, onnan fel a hölgyek clubjába egyet billiárdozni. Igen! billiárdozni! És még mily kitűnően.

Némelyik 300—400 carambolt is csinál egymásután. És mily keccesen tartják a dákót, ha valamely nehéz lökés van, hogy hajlik a derekuk.

Nem csuda, athletás leányok ezek s akár melyik circusbán mutogathatnák magukat.

A billiárdozás után francia leczkét vesz,

ritka a melyik jól elsajátítja a nyelvet, bár határozottan jobban beszélik, mint a németet, mely nyelvet ki nem alhatják. Különös is az, hogy az amerikai szereti a szorgalmas német népet, de a nyelvét utálja, az angol népet pedig utálja, még is a nyelvét beszéli.

Nyelv leczke után a deli leány (minden amerikai leány deli, mert gyönyörű test tartásuk van) megy be vásárolni, és össze szed sok mindent, a mire nincs szüksége. — Szobája tele van ugyan bric á brac-cal, de azért folyvást veszi őket. — Egy pár regit ki dob az udvarra — hadd szedje fel valami szegény ember — s van helye az ujnak.

Majd látogatóba megy vagy a matinee-ra.

A matineeek délután 2 órakor tartatnak. — Idejárnak a sentimentális leánykák, hogy lássák az ő ideáljukat a szép Barrymore-t, vagy a bajuszos színészt Drew Janost, vagy az ezüst haju de fiatal arczu Kerley Bellow-t, a ki Brown-Potter milliomos feleségét Austráliába szöktette, mert talentuma volt a hölgynek a színészethez, és egy estélyen Washingtonban a fehér hazban olyan költeményeket kezdett szavalni, hogy teljesen megérettnek nyilvánították arra, hogy a világjelentő deszkákra lépjen.

Híres színész is? Londonban igen ma-

Magyar hitel és magyar ipar.

A szepességi vászon, külföldi szakértők állítása szerint, jobb mint a rumburgi vagy akár belgiumi vászon.

Mégis itthon csak úgy kell, ha előbb a gyarostól bécsi nagykereskedőhöz jut s attól érkezik azután vissza a magyarországi boltokba.

Szövéttáruink Bécsbe kerülnek s onnan vissza s csak a rajtuk lévő pecsetről láthatja a magyar, hogy voltaképpen magyar árut vásárolt.

A mágnás Bécsből veszi hintójait, mint ottani világhírű gyárak termékét s csak ha alaposan megvizsgálja, látja rajta meg valahol az eldugott jelzést, hogy biz azt Koerber csinálta Budapesten.

A magyar posztó is kimegy s kerül előbb, míg hazajön. A női posztó s a magyar himzés egész Párisig elmegy, míg onnan újból visszajön.

Jelesebb boraink nem különben. Valamely inyencz ur boldogan szürcsői vendéglőjében a valódi finom bordeauxi veresbort, melynek literje 3 forint.

Ha a finom bordeauxi beszélni tudna, majd elmondaná az inyencz urnak, hogy őt év előtt termelt Somogyban vagy Baranyában, akkor literjét hatvan krajczarért vittek ki a francziák, hogy most három forintért behozhassák.

A magyar ipari s gazdasági termelési ágakból igen sok ilyen példával lehetne előalini.

S e tényekkel szemben mindig ott áll a fontos, feleletre váró kérdés: miért van ez így?

Miért veszi a magyar közönség sokkal drágább pénzen külföldről azt az árut, amelyet olcsóbban kaphatna meg első kézből itthon?

Fel let: mert ezen árut tartja a kereskedő. Ő az, aki Bécsből, Párisból, Bordeauxból s a többiből rendel.

Megint egy kérdés: Elment hát az ezse a magyar kereskedőnek? Mikor az árutak

gasztáltak és épen oly sikert ért el, mint Langtry as-zony, (Jersey ilhoma) mert ugy annak, mint neki a velzi herczeg volt a partfogója.

Matinee után mar 6 óra felé jár az idő és baha megy ebédre. — Mindig baha megy ebédre, mert az amerikai leány szeret enni. Ebédnél látja a szüleit először. Kezet fog velük s elmondja, mit tett az egész napon át. — A jó szülek örömmel néznek fel ezen tökéletességre, szívük baivanyara, és fennhangon kiáltják: «Micsoda leány! Ennek a nevelésére már büszkék lehetünk». — Igazuk is van. — Ez a leány daczára nagy szabadságának, soha olyat nem ten-e, a mi nem helyes. — Teljes tudatában van annak, hogy ki ő. — Tudja, hogy a törvény vedi, de vedi a nagy társadalom is, mely éreit arra, hogy ugyan azon jogokat adja a nőknek, mint a férfiaknak.

Jó étvágygyal ül az ebédhez, mely ebeli nem az által tűnik ki, hogy órákig kell mellette ülni, hanem hogy az asztal rakva van mindenféle halakkal, rakokkal, süteményekkel. A pecsenyéhez 6—7 féle zöldseget hoznak be egyszerre, tessék válogatni. — Általában tessék azt enni, a mi jól esik. Szarvas, prairy tyuk, banána, ananás, kávé, meleg vagy hideg tea. — Bor, Medoc vagy St. Julien. Pezsgő, Perrier—Jonet, Pimmery grand sec, mostanában hazánkban Haraszty Árpádnak a californiai pezsgőjét is igen isszák.

Ebéd után a férfiak mennek a dohányzó szobába, a leány zongorához ül, vagy gitáron (banjó) játszik, míg eljön 8 óra, midőn az olasz operába, vagy más színházba kell menni. — És ha színház után kedvünk van a híres Delmonico-ba vagy a fényes Astoriába beözni, ott is elmulatgatnak. — Mulatnak nap-nap után, de faradságosan. — Így el egy amerikai gazdag leány.

Bécsből, Párisból, Bordeauxból s a többiből is kétszer oly drágán kapja meg, mintha itthon venné?

Felelet: Nem ment el az ezse. Ő is tudja, hogy drágábban vesz Bécsben, Párisban.

Most jön a főkérdés. De hát miért van mindez így? A felelet rá egy szó. Ez azonban igen fontos szó. Amely nélkül manapság semmibe sem lehet kezdeni, a kis vállalkozástól a kínai foglaltó hadjáratig mindent ez éleszt vagy halaszt, előremozdit vagy korlátoz, dialdra visz vagy lesújt.

A hitel. A hitel. Ez az, amio megakadnak a magyar ipari törekvések. A magyar gyáros hátamögött nem áll nagy óka, hosszú lejáratú hitelt a kereskedőnek nem tud adni. A külföldi pedig tud, mert a háta mögött van a vagyon.

Ilykép a magyar termelő vagy gyáros, azonnal fizető külföldi nagykereskedőnek adja el áruját s az azután visszaadja hosszulejratú hitelt a magyar kereskedőnek, de már kétszeres áron. S attól kell vennie, mert vár a pénzére akár esztendő által is. S a kétszeres ár nem feszélyezi, hiszen azt úgy sem ó, hanem a közönség fizeti meg.

Vessük fel a kérdést: nem tudna-e a magyar kereskedő is három havi hitellel dolgozni? Tudna, hogy ne tudna. De mikor tudna?

Akkor, ha készpénzzel fizetne neki a fogyasztó közönség. Csakhogy nem tud. A fogyasztó közönséget is a hatalmas nagy szó uralja: a hitel. Ő is arra dolgozik. Fizet félevenként, vagy fizet évenként, a hogy bírja, a készpénzzel való fizetés azonban ritka, mint a fehér holló, a hitel igénybevétele annyira általános, hogy még az is él vele, a kinek semmi szüksége sem volna rá.

Ez azonban elenyészőleg csekély rész. A nagy kontingens csakugyan azért nem fizet, mert nincs. S ez mutatja nyilvánvalóan közgazdasági helyzetünk szomorú képe Pénzhiány itt. pénzhiány ott: az egyedüli ur a hitel.

Ha ennek a belső orvosságát kitalálják, akkor lehet szó a magyar kereskedelem és ipar izmosodásáról. Mert olyan ez a betegség, mint a tüdővész a testben, csenevészsedik, egyre fogy tőle az ember. Nem tud erőre kapni, pedig úgy érzi, hogy csak egy kevés erőre volna szüksége és akkor minden jó lesz. Ez az erő, a pénz, hiányzik ma a kereskedelem és ipar szervezetében.

Provincia.

Debreczen, decz. 3.

Nem először és nem mi hangoztatjuk, hogy az osztrkok egyszerű tartományok nézik Magyarországot, mely pedig velünk egyenrangú közjogilag, de sokszorosan fölmúlja politikai jelentőség dolgában.

Am ezt az osztrkok nem látják be és helyesen jegyezte meg Kosuth Ferencz tegnapi óta a Hazban mondott beszédében, hogy az osztrkok lehejjázásával szemben nekünk a legközelebbi választási harczt az önálló vanderület jelszavává kell megküzdünk. Gazdasági különválas, ez lesz az osztrkok kiabrándi ója.

Hiszen ma még nincs közéletünknek, politikai tevékenységünknek, közgazdasági törekvésünknek oly mozzanata, a melybe bele ne avatkoznak a Lajthan tulrol, a melyet föl ne használnának melezckeztetésünkre. A képzett jogok alapján kifejtett osztrkok arrogancia immar tűrhetetlen. Ha férfiak vagyunk, tennünk kell ellene.

Megünnepeletük budapesti kereskedelmi és iparkamaránk félszázados jubileumát. Nemzeti büszkeséggel állottuk körül ezt s mi legrégibb közgazdasági tényezőnk s vissza-időztük lelkünkbe azokat a küzde meket, a melyeket ennek a tényezőnek folytatnia kellett, hogy nemzeti irányu működésének alapjait megóvjá, megszilárdítsa.

S imé ünneplésünkbe belekialtanak Bécsből s a f-jünkhez vajják, hogy kamaránk az

osztrkok rezsimnek, a Bach-korszaknak köszönheti sikereit, felvirágozását.

Ilyen iovektivakkal szemben a méltóságteljes megvetés, az előkelő napirendetetés nincs többé helyén.

Ezekre felelni kell és pedig szóval és tettel egyaránt. Ki kell mondanunk, hogy Ausztrianak csak Caraffát és Haynaut köszönhetjük és azt, hogy bőrünk lenyuzása után még meghagyta csontjainkat.

Ki kell mondanunk, hogy csak Ausztria kergeti nemzetiségeinket a magyar állam eszme elemzéseinek táborába, S ki bel jellenünk, hogy megelégtünk a drága barátságot, bécsukjuk kapuinkat, aztán mikor így szervezzük a nemzeti ellenállást, akkor meglátjuk, hogy a kedves osztrkok még is csak — provinciának fog tekinteni? —

Elfogott álherczeg.

— Simay Gyula elfogatása. —

Debreczen decz. 3.

Veszedelemes iparlovagot fogott el tegnap a debreczeni vizsgálóbírószág megkeresésére az aradi rendőrség.

Letartóztatta az országos szőlőbást, S imay Gyulát, ki nemrégén még Odescalhi herczeg néven szerepelt s úzte csalásait.

Simay Gyula pár nap óta tartózkodik Aradon. Meg is idézték Simayt, li azt állította, hogy megjavult s holnap már hivatába is lép. A kapitány szabadon boosattotta, tudtára adta azonban, hogy figyelemmel kísérheti.

Nem telt el egy fel óra a távozása után és Green Nandor alkaptányának a reggeli postával behoztak a Rendőri Közöny november 30-iki legutóbbi számát. Az alkaptány az első oldalon mindjárt a következő körözvényt találta:

10137. Simay Gyula terhelt ellen, ki alaposan gyanusították, hogy két rendbeli csalás büntetett és egy rendbeli közbiztonság elleni kihágást követett el, a nyomozó level kibocsátása elrendeltetett. Minthogy nevezett terhelt, kinek személyleirása alább közöltetik, ismeretlen helyen tartózkodik, felhivatnak az összes bírói és közigazgatási hatóságok, hogy terhellet tartóztassa s a k le és a legközelebbi kir. járásbírószág vagy kir. ügyészség fogházába szállítsak be s erről a debreczeni kir. törvényszék központi vizsgálóbírószágát értesítsék.

A köröző level, a mely Simayt utazó ügynöknek mondta, november 13-án kelt.

Ez ep jókor jött, Green Nandor alkaptány, a mint előlvasa, kiadta az utasítást, hogy Simayt tartóztassák le,

(A letartóztatás.)

A délelőtt folyamán Simayt, a ki a városban járkált, eredménytelenül keresték. Délben, a mint a Vas-szállóba ment, Puskás rendőrbiztos megvárta, a mig kijön, azután fölcsólitotta, hogy kövesse az alkaptányhoz. Simay csodalkozó arczt mutatott.

— Engem? Miért?

De azért elment s a a mint följött az alkaptány tudatta vele, hogy letartóztatták.

— Engem? Az lehetetlen. Miért?

— A debreczeni vizsgálóbírószág 10,137. számú körözőlevele alapján.

Simay erre tiltakozni kezdett. Azt mondta, hogy az te vedés lesz, az nem is ó, a kit köröznek, neki szakállá van, e körözésben pedig nincs, különben ó nem érti a dolgot.

Nem használt semmi. Az alkaptány Simayt az iratokkal együtt a kisereltet a z aradi kir. ügyészséghez. Simay sápadtan, dühösen követte a rendőrt az ügyészséghez.

A letartóztatásról a rendőrség táviratban értesítette a debreczeni központi vizsgálóbírószágot.

(«A felesége».)

Simay egy hölgygel együtt időzött Aradon. A hölgyet a szállóban nejeinek jelentette be. A letartóztatás után, délután négy óra felé a hölgy elment a rendőrkapitányhoz és kérte, hogy férjével beszélhessen. Aztán ő is panaszkodott, hogy milyeneket irtak róla az újságok. Bepöröli őket.

— Meg van esküdvé a férjével? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Nem vagyok, — felelte szendén a hölgy.

Erre azt a tanácsot adták neki, hogy jobb lesz, ha nem csinál semmit.

(Simay az Albumban.)

A gyakori szereplés révén Simay bekerült a Róvottak Albumába, a hol a fényképe 4850. szám alatt van bevezetve. — A fényképről most is rá lehet ismereni habár akkor közepesen választott, bizonyos haját viseli, most pedig föltételezhetően, egyenesre fésüli a haját.

A fénykép hátlapján a következő megjegyzések vannak.

» Vaskóhi születésű, 1873. g. ö. rög keleti, nőtlen joghallgató, ügynök, ügyvéd írnok.«

Ilyen foglalkozások alatt szokott ő tudni illik szerepelni. Uána pedig fölvezetve a bűntetteinek leírata a következőkben:

eset 3 hó fogház,
sikasztás 3 hó fogház,
lopás és jogtalan elulajdositás 4 és fél hó fogház,
eset 6 hó és 4 nap fogház.

Ez a lista már előreláthatóan meg fog szaporodni. Simayt valószínűleg holnap Debreczenbe szállítják.

IRODALOM.

Virág Palkó. Ifjúsági regényből rövidesen második kiadás. Mindennél jobban dicséri Gaál Mózesnek, a termékeny ifjúsági írónak népszerűségét. Az árvaházban nevelkedett Virág Palkónak élete sorját írja meg az ő meleg szívvel az ifjúság nagy barátja. — Elbeszélése hőstét a szorgalom, kiartás, hűség és becsület virtusával ruhazza fel s hőse életével példázta, hogy ezek az erények az életben sikerhez vezetnek.

Nemesen tendenciózus ez az ifjúsági regény, nagy nevelői hatása is lesz. Valóban az özőn termelés mellett az igazán értékest meglatja még a szülő, ki nem riktó külvő után választja meg karácsonyi ajándékát, hanem súlyt helyez a benső értékre s tudja, hogy egy-egy könyvnek micsoda hatása lehetne s kedelyre éppen ebben a korban, midőn a benyomasok oly elevenek. Lányoknak, fiúknak egyaránt bátran kezébe lehet adni ezt a kis regényt, mely Neográdi Antal szép illusztrációival a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg. Ára füzve 3 korona Diszes vaszonkötésben 5 korona.

Kuják Andris keleti utazása. Második kiadás. Kuják Andris csizmadia fia, de nem volt valami példás életű gyerek. A tanulás pedig nem volt inyere. Épp ez okból, több diák csíny elkövetése után, elhagyja a szebeni iskolát, s csetlik-botlik az élet utjának kisebb-nagyobb köveib. Bizony élete folyása nem valami dicsőséges. És a kis diák, aligha irigyl meg viszontagságait, a kinek jó meleg étel jut naponta és meleg ágyat vet otthon a gondviselő kéz.

A kis pernahajder utójára is, mikor már jól megregulazta az élet, visszakerül az apai portára, a hol a keserű kiábrándulás után, okosabb dolok után lát és nem imposztor-kodik többé. Nevelői tendenciája böles. Gaál Mózes, a Kuják Andris szerzője kiválóan tudja módját, hogy az a cselekmény erkölcsi tanúsága ne hagyja hűdigen a kis olvasói lelkét. — Egyike a legérdekesebb ifjúsági regényeknek. Góró ilusztrálta és a Franklin-Társulat adta ki. Ára 3 korona. Diszes vaszonkötésben 5 korona. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben.

Magyar király mondák. Gaál Mózes a

«Hun és Magyar Mondák» szerzője e kötetben folytatón adja a királyok korának a mondait egészen Mátás koráig. Ezzel fejeződik be az a nagy és szép munka, melynek megírására a szerzőt a régi krónikák és a magyar történelem olvasása inspirálta. Sorra elvonulnak az olvasó lelki szeméi előtt Szent Istvan, Imre herceg, szent László dicsőséges alakjai, a testverharczokban gazdag Árpádok kora elevenedik meg. A sorból kiválnak a gyöngéd női alakok s miután betetőzésül Matyas király kit a néphez ezer kapocs fűzött. A Hun és magyar mondák nyelvét annak idején a kritika dicsérettel halmozta el. Mikéntha egy nagy hegedű szólana meg verssé válik a próza is, rajta van a krónikák nyelveinek ódonzománca. Minden sorból a fajszeretet melege árad ki. Keresve sem találhatnánk alkalmasabb művet a serdülő ifjúságnak, a mely oktatta a multnak gyakran nehéz tanúságait tárja fel Olvasmányoknak vonzó es nemes.

A kötetet Gyulay László rajzai ékesítik. Kiállitása a Franklin-Társulat nyomdáját dicséri. Ára egy korona ötven fillér. Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Revolveres kisasszony a színház előtt.

Debreczen, decz. 3.

Érdekes eset történt a mult héten Debreczenben, amiről sokat beszélnek a városban. Egy szerelmi drámáról van szó, aminek kihaján véres tragédia lett a befejezése. Hősnője a történetnek egy szemrevaló budapesti énekesnő, aki az orfeumok deszkáin szolgálta a pajkos Muzsát.

A művésznő többek közt egy deli tisztet meghódított, a kihez hosszabb ideig fűztek a gyöngéd barátság lánczai. De hát a lánczok végre is elszakadnak, amikor a tisztet elhelyezték a fővárosból Debreczenbe.

Hanem hát a szerelmes énekesnő nem akart az örök válás gondolatába beleegyezni. De végre beleegyezett mert hozott egy 20000 koronát szóló váltót.

A fővárosban akarta értékesíteni, de időközben a főhadnagytól sürgőnyt kapott, jöjjön Debreczenbe s itt értékesítse váltóját. Kapta magát és utánna gyorsvonatozott imádojának a hajduság fővárosába. De itt szomoruan kellett tapasztalni, hogy 20000 korona helyett, csak 40 koronát kapott — utikötségre. Pénz se volt, váltó se volt, elkeseredésében bezarkozott a szobájába és fehér kacsóin felvárta az ereket.

De hát a szálloda személyzete élt a gyanuperral és hamarabb rátörte az ajtót, semmint a szép kisasszony szerelmes, forró vére elfolyhatott volna.

Az orfeuménekesnőt ápolás alá vették, hamar beforrót a séb, a kézcsuklóján, de nem a szívén. Virszutazott ugyan Budapestre de csakhamar ujra visszajött Debreczenbe, hogy itt megpróbáljon a szerelmi drámából második előadást rendezni.

A tiszt minap a színházban ült, amikor egyszer csak egy barátja értesítette, hogy a volt barátjánéja ott járkal a színház körül, ugy csillog a szemé, hogy az egy hosszuszomjas, sicziliai szerelmes asszonynak is becsületére való; a köpönyege alól egy revolver esőve csillog elő.

A tisztnek ugyan korántsem hiányzott a bátorsága, de hát a feltűnést, a botrányt nem akarta elkerülni.

Ezért is nem távozott a színházból, várva hogy a kisasszony megunja az ácsorgást és eltávozik. Mindenki eltávozott már a színház

ból, s a tiszt még mindig ott sétálgatott a színház előcsarnokában, bajuszát pedergette. Végre Herczeg ügyelő észrevette és vállalkozott rá, hogy megküldje a vérszomjas kisasszony tervét.

— Jöjjön csak velem, fogta karon a tisztet.

Azzal átvezette a nézőtérre, keresztül vitte a szinpadon és kibocátotta a hátsó ajtón. Ott raadta a hosszú, téli kabátját és utnak indította:

Már most igyekezzék háza!

A tiszt így elkerülte az utcai acénát, a mit az énekesnő rendezni akart. A bosszúlihegő hölgy még sokáig ott várta őt a színház táján: s talán még most is ott sétálgatna, ha a szerelmi drámába bele nem avatkozott volna — a rendőrség...

HIREK.

As éhezőkért.

— Az izr. nőgyelet népkonyhájának megnyitása. —

Az izraelita jótékony nőgyelet tegnap, december 2-án megnyitotta az általok fentartott népkonyhát, hol leveából, husból és főzelékből álló ebédet felöltötteknek potom 20 fillérért, akinek pedig még sz a 20 fillere sincs — az ehetik ingyen is.

Ez a száraz tudósítás sötét képet rajzol elem, de a sötét tónusokban jobban kidomborodik a világos keret. A sötét kép és a világos keret egyaránt figyelemreméltó.

Zivataros, havas időben, rongyos ruhájú, beesett képű didergő asszonyt látok, karján kis csecsemővel, a kit egyetlen meleg kendőjével őriz a kemény hideg ellen. Nyomában töpörödött öreg ember halad reszkető lábakkal az öregségtől, reszkető kezekkel az éhségtől; — elhagyatva egyedül áll s keresetre képtelen. Ezt követi rongyos csizmájú iskolású, a ki az élet gondjaiból még csak egyet ismer, a legfájóbbat: — az éhséget.

Többen is csatlakoztak hozzájuk, egész csapatát szaporodnak, mindannyian csaknem egyformák, külsőleg a rongyos ruhában, bensőleg a gyomor ürességében. Van közöttük róm kat, ref, zsidó — még talán baptista is, mert hiszen nem minden szenvedés van e gy vallashoz kötve. Az éhség okozta kin nem liberális, de nem is anitsemita.

A sötét menet a népkonyha felé veszi utját s mint a rongyos garda a népkonyha elé ér, egy pillanatra mintha eltűnnék arcukról a kétségbeesés, szemükben a jóllakás reménye csillog fel. Az evés reménye meg a megelégedés.

Velük megyek s részt veszek a lakomájukon s úgy érzem, nagyobb boldogság nekem látni, amint 100 éhes, kiászott szenvedő ember és gyermek új életet, új hitet, új reményt nyer egy kis levestől, hustól meg főzeléktől, — mint mikor részt veszek 200 teritékű banketten, a hol pástetomok után pezsgős poharak mellett elhangzanak a humanizmust dicsőítő köszöntők.

Köszönöm nektek a lő n ő v n é k k ü l i n e m e s a s s z o n y o k, a kik ott nem restellitek kiszolgálni

toprongyos vendégeit, hogy ezt a gyönyörűséget megszerezték nekem, de ezerszer köszönöm különösen azt, hogy azoknak szerezték gyönyörűséget, a kiknek olyan kevés jut ki belőle.

Tegnap, vasárnap, délelőtt tíz órakor nyitotta meg ünnepélyesen a debreczeni izr. jótékony négyesület az általa fenntartott népkonyhat. A megnyitását az izr. hitközség képviselő testülete teljes számban, valamint előkelő hölgyközönség volt jelen. Ott láttuk a többek közt dr. Balkányi Miklósnét, dr. Popper Alajosnét, Stern Józsefnét, Kuthy Zsigmondnét. Részt vett továbbá a megnyitási ünnepen dr. Popper Mór iskolaszéki elnökkel az izr. tantestület teljes számban.

Dr. Balkányi Miklósné az izr. négyesület érdemeiben gazdag s fáradhatatlan elnöknője meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket. Igen leendő szavakkal fejtegette a népkonyha célját, ramutatva az áldásos tevékenységre, amit a jótékony egyesület a szűkölködő iskolás gyermekek érdekében mindenha kifejtett.

Mialatt a megnyitási aktusa folyt, a konyhában hatalmas ü-tőkben főtt az izléses ebéd, a mely eszezonban az első volt.

A megnyitáson megjelent vendégek kóstogattak az ételleket s a szakácsnék alig győzték kezzől-kezre adni az izelítő falatokat.

Az első ebéd menüje leves, hus és méltó diós testből állott.

Pont tizenkét órakor 74 tisztán öltözött iskolás gyermek ülte körül az alacsony hosszú asztalokat, vidáman ragyogó ábrázattal. Gyönyörűség volt nézni azt a 74 apró gyermeket, gondatlanul, jóízűen kiöltötték el az izletes ételleket. Es megható volt, amint a nagygyermekserég egy-egy érte mesebbje hálas tekintettel vetett a megjelentekre okos szemével mintha mondta volna:

— A ti jószágotok, nagylelkűségetek adja nekünk ezt az ebédet.

A vidám gyermekserégnek az ételleket Dr. Balkányi Miklósné, dr. Popper Alajosné, Stern Józsefné, Kuthy Zsigmondné, Lövinger Morne és Brief Ilona kisasszony szolgálták fel.

Felhívás. Tisztelettel kéretnek a elvtárs urak, hogy az aláírási íveket holnap, kedden d. u. 4 órára a függetlenségi körbe juttatni sziveskedjenek.

A debreczeni 48-as és függetlenségi párt lakomája. A debreczeni 48-as és függetlenségi párt a megtartott tisztújítás alkalmából sikerült lakomával ünnepelte új tisztviselőit a Korona vendéglő nagytermében f. hó 1-én. Este 7 órára már mintegy 200 párttag ülte körül a fehér asztalokat s vig pohárcsengetés közt lelkesedve emlékezett a napnak nagyjelentőségéről: a legnagyobb költő: Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulójáról.

A párt vezetősége részéről ott voltak: Kovács József elnök s Kertész János alelnökkel elől az intéző bizottság s a nagyválasztmány s csakhamar megindult a pohárköszöntők sűrű árja.

Különös lelkesedéssel fogadta a társaság Ferenczy Gyula dr. jogakadémia tanár gyönyörűen előadott Vörösmarty költészetét, hazaszeretét dicsőítő beszédét, melynek hatása alatt majdnem az összes szónokok bevonták felszólalásaikba a nagy költő emléke iránti hódolatot, mindannyian hangsúlyozván az ő hatását s céljának a függetlenségi párt céljaival való azonosságát.

Köszöntőket mondtak Kovács József elnökre, Kertész János alelnökre, a ház elveinek diadalára, Nagy János, dr. Freund Jenő, dr. Király Péter. Lelkesezőst kellett Varga Lajos szavalata ki saját szerzeményét, Kosuth Lajosról írott költeményét adta elő.

Kiss Béla zenekara régi magyar és hazafias nótákkal emelte a lelkes hangulatot s a keső éjszaka óráiban került csak sor asztalbontásra.

A lakomán jelenlevők nem feledkeztek meg a párt elnökéről: Thaly Kálmán orsz. képviselőről sem, a kit a párt rendületlen ragaszkodásáról és szeretetéről biztosítva következő sürgőnyvel üdvözölték:

Dr. Thaly Kálmán, országos képviselő urnak Budapestén.

Partunk tisztújításának alkalmából tartott lakománkon összegyűlt s egyidejűleg a Szózat költőjének, százados születési emlékünnepegyéről lelkesedéssel emlékező polgárság üdvözletét s rendületlen ragaszk. odását tisztelettel hozza tudomására.

Kovács József, pártelnök.

*** Sorsolás a képkiallitáson.** Szombaton tartották meg a képkiallitáson a sorsolást. A sorsolásnál mint ellenőrző közegek szerepeltek: Lestyan Adorján kir. körjegyző, Szombathy János r.-fogalmazó és Szabadffy Koroel pénzügyőri főbiztos. — A város részéről Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes és Vecsey Imre tb. f. jegyző, továbbá Körner Anó f. Oáh Károly, Király Gyula városi tanácsnokok vettek részt. A közönség különböző érdeklődéssel várta a sorsolás eredményét, mely a következő:

Az első díjat a 651. számú sorsjegy nyerte: a 110. számú Pélya Czelesztin A vásár című képe. — Az értékes kép sorsjegye Kernhoffer József birtokában volt, így 5 a k é p nyerője. — Második díjat az 1103. számú sorsjegy nyerte, díja: A Balaton partján című 5. számú olajfestmény. — Harmadik díjat a 916. sz. sorsjegy nyerte, díja Aggházy Gyula Esthangulat című 102. sz. festménye. — Negyedik díjat 715. sz. sorsjegy nyerte, díja: B a k o s Tibor Őszi szántás című 44. számú festménye. — Ötödik díjat a 981. sz. sorsjegy nyerte, díja Edv. Illes Aladar Kertajto című 83. számú festménye. — Hatodik 1607. számú sorsjegy nyerte, díja: Strobl Esófia Csendélet 168. számú festménye. — Heredik díjat 1226. sz. sorsjegy nyert díja: Egervary G. Csendélet 138. számú festménye. A bizottság ezután a tárlatra vonult, a hol a kisorolt képeket tekintették meg.

A sorsjátékon nyert képek a tárlat bezárásáig még ki lesznek állítva. Tulajdonosaik azokat csak az utolsó nap vihetik el.

*** Elnapolt esküdtzéki tárgyalás.** A debreczeni kir. törvényszéknél a ma napra esküdtzéki főtárgyalás volt kitűzve özv. Tóth Andrásné derecke lakosnő gyujtogatási bűnyűgyében. A tárgyaláson dr. Széke István elnökölt, de miután a vádlottnő betegsége miatt meg nem jelenhetett a törvényszék a tárgyalást elhalasztotta. Ez ügyben az új tárgyalás valószínűleg jövő hét végén már megtartható lesz.

Öngyilkos honvéd huszár őrmester. Szombaton este 8 órakor ebreczenen föbe lötte magát egy honvéd huszár őrmester. T o r o n y i József a 2. honvéd huszárezred őrmestere, ki nemrég váltott jegyet Molnár Juliskával. — Szombat este menyasszonyával együtt sétált a főtéren, karonfogva haladtak s Toronyi a sötétben csak később vette észre, hogy egy 39. gy. ez-

redbeli kapitány jön vele szembe s csak balkézrel szalutált felebbvalójának. A tiszt erre megállította az őrmestert s a szabálytalan köszönésért az őrmestert menyasszonya s az akkorára már összesereglett nagy néptömeg előtt megdorgálta. Az őrmester menyasszonyával hazament. Szomorú volt az uton. Mikor elvált, oda zólt menyasszonyának: — Nem jöhetek többet vissza.

Nemsokára a kapu alatt két lövés hangzott el. Kifutottak, de Toronyi már akkor halva feküdt a kapu mellett. Az első lövés — melyet homlokának irányított — nem hatolt át a koponya csonton, a második halántékának irányította s ez volt halálos, az agyát furta keresztül. Rögön jelentést tettek a laktanyában, ahonnan a kirendelt huszárok a holttestet a honvéd kórházba vitték.

Toronyi holttestét ma délelőtt felboncolták s délután 3 órakor temették el a honvédkórházból.

*** Értesítés.** Jövő év január havában fogja a debr. iz. hitközség az új választásokat megkezdeni, ezen választásokon az alapszabályok 5. §-a értelmében csak azon hitközségi tagok fognak választói joggal birni, kik 1900. évi január hó 30-ikáig esedékes kuituszadó és kegyedemányt tartozásaikat kifizették. A hitközségi előjárás által kitűzött és minden egyes hitközségi tagnak fizetési határidő a mai napon lejárt, de elulírott választási bizottság lehetővé akarván tenai minden egyes hitközségi tagnak, hogy a legközelebbi választásokon szavazati jogát gyakorolhassa a fizetési határidőt f. 1900 évi december hó 20-ik napjig déli 12 óráig meghosszámította s erről az összes hátralékos tagokat ez uton értesíti azzal, hogy a választási jog gyakorlását gátló hátralékaikat fenti határidőbe belül a jegyzői irodában (József kir. mezzeg u. 26.) d. e. 10—12 óráig annál is inkább kifizetni sziveskedjenek, mert ellenesetben a f. év december 20-án véglegesen összeállítandó választási névjegyzékből ki fognak hagyatni. Debreczen 1900. december 2. A választási bizottság.

*** Az angol club matinéja.** Vasárnap tartotta meg ez évben első matinéját az angol club. B e s s e n y e i S z é l l Farkas elnök érdeme, hogy összehozta ezt a társaságot, a melynek mását Debreczenben olyan szűk helyen összehozni alig lehet.

Az elnök megnyitó beszéde után Leonhardi Gertrud baronesz ült zongora mellé, és adott elő szabadon és mégis bámulatos precizitással néhány magyar darabot.

Utána dr. Glück József szaválta el Arany János «Tetemre hívását» angol nyelven Loew newjorki ügyvéd fordításában, Komlóssy Miklós pedig az amerikai milliomos kisasszonyokkal való ismeretéről beszélt el érdek-s intimitásokat.

A felolvasást lapunk mai tárczarovataban közöljük.

Zajos tetszést aratott színházuuk bájos primadonnája Perényi Margit, ki egy néger dalt es egy waltzer énekel. Perényi kisasszonyról az ellensége sem mondhatja, hogy nem szép, de éppen most oly igéző jelenség volt, hogy egyik-másik idősebb ur is a székre állott, csak hogy jobban láthassa.

Kiemelkedő fénypontja volt a matinének a szép s bájos Csaky grófné Széll Marianne hegedűjátéka. Igazán kár, hogy művészi játékában városunk közönségéből oly kevesen gyönyörködhetnek. Bertónak egyik koncertjét es a Ninon opera lepke románczát játszotta el. Já-

tekéről nem mondunk egyebet, mint azt, hogy aki hallotta nem fogja egyhamar elfelejteni.

Perényi Margitot dr. Flesch Emil, Csáky grófnét P. Nagy Zoltán kísérték diszkrétan és finoman.

Jelen voltak: Bernáth Elemérné, Szántó táborszernagy, br. Leonhardt ezredesné, gr. Klebersbergné, Melczér ezredesné, dr. Losonczy Ámosné, Potorán Istvánné, Szavost kapitányné, Zádor Lajosné, Fürst Ödönne, özv. Berger Vilmosné, Szántó Gyözőné, László Albertné, Perényi Beláné, Reichmann Arminné, Zalay Márkné, Nagy Elekne, Hirsch Frigyes kapitányné, dr. Kardos Albertné.

Leányok: Leonhardy Mary bárónő gr. Klebersberg nővérek, Bosznay Gabriella, Kemény Klári és Iri, Zádor Vilma, Ujlalussy Mariska, Szántó Jolan, Zalay Iren, Kónig Góczy és még számos a városi notabilitások sorából.

*** Az izr. hitközség rendkívüli közgyűlése.** A debreczeni izr. hitközség tegnap, vasárnap délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott melyen megjelentek a hitközségi tagok majdnem teljes számban. A közgyűlésnek mely iránt a hitközség tagjai szinte szokatlan érdeklődést tanúsítottak, egyetlen tárgya volt csupán, az Ármós-féle hazai megvétele s ezzel kapcsolatban 10.000 korona kölcsön felvétele. Reichmann Mór a hitközség elnöke előterjesztette a rendkívüli közgyűlés összehívásának czélját, mely szerint a fele részben tulajdonát is képező Ármós-féle házat kész átengedni a hitközség tulajdonába s ezzel kapcsolatban előterjesztette, hogy az e czélra már meglévő 20.000 koronához 10.000 korona kölcsönt vegyen fel a hitközség. Nehány hitközségi tag hozzájárulása után a közgyűlés egyhangulag elfogadta az elnök indítványát s a házvételt, valamint a tízezer korona kölcsön felvételét a közgyűlés határozatában is kimondotta. Az Ármós-féle hazai megvétele az egész Kápolnási-utca az izr. hitközség tulajdonát fogja képezni, mert az egész kis utca házai az izr. hitközség tulajdona s iskolák és más hivatalos helyiség vannak bennel.

*** Halálozás.** A fájdon lesújtó érzetével tudjuk felejthetetlen jó ferjem, édes atyám, sógor és áldott emlékü jó rokon **Neha i Turcsék György** folyó hó 2-án éjjel 2 órakor, életének 36-ik boldog házasságának 9-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 4-én délután 2 órakor fognak Vörösmarty-utca 19-ik számú házban tartandó rövid ima után, a Szent-Anna utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtszességtelére rokonainkat ösmerőseinket szomorodott szívvel megbívjuk. Debrecen, 1900 deczeber hó 3-án. Banatos neje: özv. Turcsék Györgyné szül. Sporni Róza. Gyermeke: Turcsék Gyula számos közeli és távoli rokonok nevében is. Beke lengyen perai felől! A temetést Dankó M. tem. int. rendezti.

*** Visszavont miniszteri rendelet.** — Érdekes rendelet érke ett ma a belügyminiszteről Debreczen sz. kir. város törvényhatóságához. Ez a rendelet nem általános érdekű, amennyiben az izraelita fiu gyermekek megkeresztelésére vonatkozik. amely szertartás bizonyos műtétet jár, a mely műtét nélkül hogy akadémiákon fejezzük ki magunkat a zsidó nem zsidó, és amely köt-lező műtét a legnagyobb akadály a szokott lenni annak; hogy valaki felöltött korában lépjen a Mózes hitére.

Ez a műtét néha elvérzéssel, vagy más életveszedelemmel jár a kis izraelitára vonatkozólag és éppen ez a körülmény arra indította a belügyminisztert a múlt évben, hogy egy rendeletet adjon ki, mely a circumcisió a vonatkozólag orvosrendőri és közegészségügyi szabványokat állapított meg. — Amde a circumcisió minens ritualis ügy, a melyben tehát a kormány az izr. vallás autonómiájának sérelme nélkül nem avatkozhatik s tényleg: az izr. így fogván fel a kérdést, az illetékes tényezők újjan panaszt emeltek a belügyi kormányral a kérdéses rendelet ellen. A belügyminiszter heátta, hogy igazuk van,

mentségeül azonban hivatkozhatott arra, hogy kifogásolt rendeletében határozottan hivatkozott a közegészségi szempontokra és távol volt tőle az izraeliták autonómiáját befolyásolni. Másrészt meggyőződött arról a miniszter, hogy maguk az izraeliták készek a miniszter által sürgetett orvosrendőri és közegészségi szabványoknak önként, saját hatáskörükben eleget tenni és miután erre a garanciákat megkapta, a sérelmes rendeletet visszavonta.

*** Tárgyalási titok.** Az új büntető perrendtartás foghabzúntetést ró ki azokra, a kik zárt tárgyalásról tudósítást innak a sajtó számára s ez által megsértik a tárgyalási titkot. Az új törvény alkalmazás eddigéle nem vált szükségesé sehol Magyarországon, noha többször megtörtént, hogy a sajtó egyes orgánumai nem alkalmazkodtak szigoruan a törvényhez. Szegeden történt az első eset, hogy a királyi ügyészség egy természetű ügyben vádiratokat készített egy hírlapíró ellen, a ki valami vádtaoacsi ülést, a mely természet-szerűleg zárt ülés volt, s az egyik szegedi hírlapban nyilvánosságra hozott. A hírlapíró védeje kifogásokkal élt s kifogásait tegnap a törvényszék magáévá téve, megszüntette az ügyben e további eljárást.

*** Ritka orvosi honorárium.** Mint a Zombor és Vidékében olvassuk, ritka orvosi honoráriumban részesült a minzp d. Antunovics József szabadkai orvos. Egyik betege orvosi honorárium fejében ráhagyta összes földjeit, házat és minden ingó-bingó vagyonát. Ez a honorárium legalább is harmincezer forintnak felel meg.

*** Törvényes furcsaságok.** Ha valakinek postán n uat küldenek, ez után zárt városban fogyasztási adót kell fizetni; ha pedig az illető a szomszéd határban maga lövi a taptsi fülest s haza hozza s elfogyasztja a nyulhúst, ez után nem fizet fogyasztási adót. Ha valaki valamelyik kassai hentestől sódort kózat Debreczenbe, hogy valamelyik jóbarátjának Szoboszlóra küldje ajándékba akkor e sonka után először a kassai hentesei veszik meg a fogyasztási adót. No mert addig le se vaghatja a kózat, míg utána a fogyasztási adót meg nem fizette; másodsor az illető debreczeni polgártársal fizettetik meg ezt a kedves adócskát s harmadszor Szoboszlón kasszálják be, ha ugyan ott is ugy érte mezik a fogyasztási adókról szóló törvényt, mint nálunk Debreczenben. E szerint egy rókaról, akarjuk mondani egy sonkaról három bört huznak le egy jogczimen. Ugye, hogy ez elég furcsaság? Ha valakinek valamely vigalmas dísznótor kedves emlékéül egy kis dísznóságot küldenek postán, ezután fogyasztási adót vennek ki, ha pedig valaki ajándékba eleven kózatot kap s ezt itthon levagatja s elfogyasztja, ezután semmit se fizet. Szamatalan példát tudunk. Hát ez nem furcsaság? Ha valakinek tisztított malaczo, vagy baromfit küldenek postán s a szállítólevelen ez olvasható: a küldemény: »husféle«, akkor fizet, mint a köles, ha pedig a debreczeni piacon veszi meg az illető a malaczo t es a baromfi, ez után nem fizet; hát ez nem furcsaság?

Az biz' ez a legnagyobb mértékben. — Debreczen itt csak a mészárosok, hentések és imét eladók tartoznak igazság szerint husfogyasztási adót fizetni, a magán használatért vasuton, vagy kocsin, vagy gyalogszerrel behozott husfélék után nem volna szabad fogyasztási adót szedni. Igen ám csak hogy a fogyasztási adóhivatalban mindenre van párragrafus.

E szerint magán személyek az általuk adómentesen levagott állatok husát csak azon beszed si körzetben fogyaszthatják el adómentesen, a melyben állandóan tartózkodnak; más kez-lé-i körből behozott husok után mind-nkinek kivétel nélkül kell fizetni s így nagyon könnyen megeshetik, hogy egy sonkáról három bört huznak. Vad után csak a zárt v rosokban fizetnek. Hála a magyarok Istenének, meg vagyunk adókkal áldva.

*** Értesítés.** A «Bikur-Cholim» debreczeni betegsegélyző egyesület tagjai értesítették, hogy a választmány az alapszabályok 30. §-a értelmében 1901. évi január havában a szavazati joggal bíró egyleti tagok névjegyzékét összeállítja, és hogy e listában a rendos tagok közül fel nem vehetők azok, a kik a f. év deczeber 31-ig 3 havi tagsági díjjal hátralékban vannak; a pártoló tagok közül, pedig azok, a kik az előző évnegyedi tagsági díjjal hátralékban vannak. Debreczen, 1900. deczeber 3-án. Rosenberg József, elnök.

*** Orkán Olaszországban.** — Velencei távirat jelenti, hogy két nap óta rettenetes vihar dühöng, amelynek ereje kiterjed az egész Olaszországra, Rómában, Genuában, Firenzében árvíz van, mely sok helyen földcsuszamlást okozott. több ombert elpusztított mindenféle megakasztotta a vasuti közlekedést. A vihar következtében a hir szerint elmerült a „Hegedüs Sandor gőzös“, a mely Velenceből Fiume felé volt utban. Ez a hajó a legújabb és legmodernebb magyar tengeri gőzösök egyike s így nem hihető, hogy ilyen katasztrófa érte volna.

*** Mit vegyünk férfiaknak karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére Schwartz Daniel tajtékipa metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók u. m. csakis valódi tajtékipák és szipkak, minden alakban és árban, valamint bőrből penz, dohány és szivartárczak, sétatálczak ezüst foggantyúval már 4 frttól kezdve. Sakk és Domino játékok a legutányosabb árban. Monogrammos és czimeres pipák mielőbb megrendelendők, hogy a kelő időre elkészülhessenek.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Gyenge gyermekek megmentésére.

Zuffercy József ur, allié Salamin de St. Luc. canton Wallis (Svájcz) a következőket írja:

»Nemcsak örvendetesnek, de kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a Pink-labdacsok kis fiamat, kinek egy idő óta heves görcsei voltak, aaposan kigyógyították. Ezen lab-lapdacsoknak elvitathatlan hatásuk van, amit a gyermek helyreállításánál konstatáltam. Most erőteljes és gyönyörűen fentartja magát, holott azelőtt mindig fogoi kellett. Minden szülő érdekében felhatamazom őt levelem közvételére és szerencsésnek erzeném magam, ha önnek hasznára lehetnek.

Igazán boldoggá tesz bennünket az előbb oly gyöngye gyermekét erősnek látni és onstatálni, hogy az azelőtt oly gyakori válságai eltűntek.

Eppen akkor, midőn a gyermek fejlődésnek indul, a legnagyobb órizetre van szükség, hogy minden távol tartunk tőle, ami létét veszélyezteti s a vér elgyengülését vagy tisztátalanságát vonhatja maga után. Így péld. vérszegénység, sápadó, neurasthenia, rheuma, általános gyengeség a férfi és nőnél, valamint a gyermekekénél angol kór és Vitus-tánc, amelyek gyenge agy tisztátalan vérnél oly könnyen kifejlődnek.

A Pink-lapdacsok, a vérnek ezen leghatásosabb erősítő és legerényesebb helyreállító szere, elvitathatlan hatást gyakorolnak mindezen betegségekre s azokat elűzik, ha az előírt gyógymódot rendszeren és lelkiismeretesen követjük. Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi fővárosban **Török József** gyógyszerárban **Budapest Király utca 12.** dobozont 1 frt. 75 krert vagy 6 dobozsa: 9 forintért

CSARNOK.

Nemes rozsa.

Iria: **Gozsdu Elek.**

Folyt. és vége.

Bazsó neki könyökölt az asztalnak és beszélni kezdett:

A választás előtt emlegettek előttem holmi hivatalokat, földköszölési komédiát, Tiszaszabályozást, belviz levezetést, meg a jó isten tudja micsoda aranybányákat még! Ezek mostanában többször eszembe jutottak. Tegnap reggel aztán bementem a főispánhoz az alsó járási szolgabíróság végett.

A hideg veríték gyöngyözött ki a homlokomon mikor felmentem a vármegyeház lépcsőjén.

Megütötte az orromat a vármegye szaga. Nehéz, dohos levegő van ott az irodákban, mintha az eltemetett igazság rothadna bennük.

A rengeteg teőfrkált papiros büze az — Mindegy.

— Mi közöm hozzá?

A lábaim, mintha masina lábak lettek volna, vittek egyenesen föl, akár mit gondolt az eszem. Mit tekárgassam a dolgot. Én bizony szűgyeltem magam.

Nyitva állott a nagy teremajtaja, mert, a mint Csap Jankó mondta, valami bábra készülnek odabent. Benéztem a terembe. Hiába! Fényes egy terem mindig! Nem tudnak mannap olyat építeni!

A folyosón talalkoztam Csap Jankóval. Szegény gyerek! Ő most a főispáni titkár. Halovány lett megkopaszodott és akkora mancséttakat visel, hogy alig látszik ki belőlük a kezé feje.

A kis ujján megnövesztette a körmét, azt binne az ember sasköröm. Ki is nevettem érte, de ő meg azt mondta, rá, a főjegyző is ilyen visel, ez a divat, s hogy nálunk sokan nem tudják, mi az elegáns! No jó. Belenyugodtam.

Lehet e beszélni az öreggel? kérdeztem Csap Jankót.

— Miféle öreggel? — kérdi Jankó.

— Hat a főispánnal: — mondtam.

— Ő méltóságával? Mi járatban vagy?

— Meg kell neki mondanom. A gróf ur ezt így kívánja.

Restelni kezdtem ezt a vallatást.

— No hát — mondom — szolgabíró szeretnék lenni az alsó járásban.

Vagy ugy, Várj bejelentelek.

Jankó kivette a szekrényben lógó fekete kabátját, behívta a hajdút, sz ráadta, megkefélte és kinyitotta előtte az ajtó.

Jankó olyan büszkén lépegetett, akár egy kakas.

Kis hujja volt, hogy elnevettem magam, de vigyáztam.

Pár perc múlva jön vissza a Jankó és mondja:

— Ő méltósága a gróf ur azt mondta, hogy jól van, várj, majd hivat.

— Hat mit csinál most?

— Ujságot olvas.

A lapok minduntalan rámásznak tudod, hát o,vassa valamennyit. Hiába! Várnod kell.

— Meddig?

Ki tudja!

— Rágyujtok addig is. Van-e heverő pipád?

— Az istenért rá ne gyujts! A gróf ur megérzi rajtad a dohányzást és aztán kikerget.

Restentően fnyás orra van ám ő méltóságának. Ki nem állhatja a dohányzást. Hábszor lerakott engem! A hivataiban nem is szoktam színi!

— No jó, — mondtam,

Na, itt van ujság, olvass! Ez a mi lapunk! mi tartjuk benne a lelket!

Atólvastam a K-i közlönyt elejétől végig.

Főlkavarodott bennem az epe, mikor azt a sok talpnyalást, alaváló hízélgést nyomtatva láttam.

A «szent haza» legalább huszszor volt benne, és Dönögi aszerkesztő uram kisütötte a eléfizetési főhívásban, hogy azok, a kik előfizetnek a lapjára, hazafini kötelességüket röj-jek le a mágvár kultúra iránt. Búta is szemtelen is ez a Dönögi!

— En is munkatársra vagyok a lapnak! dicsekedett Jankó. — A béli tudósításokat én írom meg ha van színházunk, kritikát is írok ám!

— Az isten éltesen benneteket! Kimegyek egyet járni a folyosóra! mondtam Jankónak.

Kimentem. Végig jártam néhányszor a folyosó.

Bementem aztán Jankóhoz, meg kijöttem Elmúlt egy félóra, Unalmamban és mérgemben u mutatókönyvek évszámait olvasgattam. Megint kimentem. Kezdtém restelni ez a dolgot. Sertett ez a bánásmód. Mi várát? Tudja mért jöttem hát mit akar? Túrtem egy darabig. Bementem a nagy terembe arczképek nézni.

Jól esett látnom, azokat a becsületet, nyit arcokat. Elszorult a szívem, mikor Bazsó Ignác csapám elé kerültem. Ő volt a megye leges legelső alispánja. Fésűs kontyot viselt az öreg, finom kezében tartja a királyi dekretumot, mely a megyei privilegiumokat biztosítja. Ezzel a kezdettel, nekem most már kis királyi kellett volna lennem. Micsoda ép, egészséges emberek lehettek azok! Nagy uradalom, egy határ izmos gyerek, Bazsó Ignácnak kilencz fia volt! Összecsikorgattam a fogaimat és szaladtam ki.

Vártam még egy félórát. Főforrt bennem a méreg. Hat nem leszek én szolgabíró! Vigye el ördög az egész vármegyét. Hat a madarak hogy élnek meg? A szűgyen, a düh összekavarodott bennem. Hát ki vagyok én tu lajdonképen? Van-e az ur istennek olyan fia, a ki velem packázhat? Kell is nekem az aranybányátok; ugy is csak ólmot szednék én ki belőle.

Hanem vettem azért elégtételt is.

Hallgassátok csak.

Jön a hajdu és jelenti, hogy bemehek és kezdé rólam leszedni a téli gunyámat.

Mondd meg főispánodnak, hogy itt vagyok, nem akarom látni, Süsse meg a szolgabíróságát! De megmondám neki!

— Igenis tekintetes uram megmondom!

— felélt nekem a hajdu.

— Őt forintot nyomtam a markába — bizonyosan megmondta neki,

Szegény Jankó egészen belesápadt.

Hát megbolondultál mondja ő.

Nem én! felelem neki — de nem akavok szolgabíró lenni, nem tudom bevenni a komédiátokat! Adj isten Jankó! Ez volt az egész!

Jól tetted! Helyes! Én is így tettem volna! — mondta Hüke és karját Bazsó nyaka köré fűzte.

Még nem lepott el egészen a penész látom!

— Nem penész az hé, a mi bennünket ellep! — mondta Csekmez Dani nagy hangon.

— Hát mi?

— Nemes rozsa! Hol az a ká:tya?

— Ki oszt? — Kérdezte Bazsó. — Nemes rozsa! Igazad van Dani! — tette hozzá halkán.

Besötétedett. Odakint hatalmasan esett a hó. Vidám poharozás között foly a játék! A vas kályha erősen neki tüzesedett az erős tüzelés miatt. A cigányok egyenkint lopóztak be a korszamba és a kályhánál melegengették fel megdermett ujjukat, némelyik még toporzékolt is. Kisvártatva aztán megszólalt a muzsika. Egyik szilaj nőt követte a másik! A vendégek kártyáztak és mulattak egyszerre. Est csak magyar ember tudja meg tenni.

Bazsó Feri vészitett. Oszatás közben édes lágy hangjával belé énekel a muzsika:

— A leányka nem szól semmit, csak irul-pirul, két nagy fület hegyezi az... iczi-piczi nyul!

KÖZGAZDASÁG.

A gazda őszi teendői. Néhány hét még s a gazda tevékenysége ismét szűkebb határok közül szorul, elhalgat a meszőn a kasza pengéje, esend váltja föl az aratók s cséplők vidám dalát, a természettel együtt elhal a most még élénk mező élet. Évről-évre megújul a kép szemünk előtt, s ilyenkor mindannyiszor iparkodunk röviden körvonalozva egybefoglalni mindazon teendőket, melyek a félpihenés időszakában a gazda vállaira nehezdednek. Nezzük tehát, mit is kell a gazdálkodónak tenni ősszel.

Első és fődolga, hogy megtegye mindazon intézkedéseket, melyek a jövő évi termés biztosítása érdekében szükségesek. Ezek közül legnevezetesebb talajának gondos előkészítése a szántások helyes alkalmazása s az okszerű trágyázás által. Minden földnek még ősszel való lehető mély szántása azon alapvető munka, a melynek elvégzése határozó befolyással van a termés sikerülésére. Ezért nem szabad azt elhagyni sohasem, De nemcsak arra kell törekednünk, hogy szántóföldjeink évente egyszer mélyen megszántassanak, hanem arra is, hogy a munka a kellő időben végeztesse el s e kellő idő az ősz. Az őszi szántással fokozzuk a téli fagy talajjavító és termékenyítő hatását, s ezzel tartjuk vissza a téli nedvesség legnagyobb részét, de fontoságot tulajdoníthatunk az őszi mély szántásnak azért is, mert a mesterséges trágyák okszerű alkalmazása ezzel áll kapcsolatban.

Soha, semmi körülmények között sem várhatunk a műtrágyától kellő sikert mindaddig, míg talajművelésünk nem racionális, míg feltalajunk legalább is 20 cm mélységre nincsen megszántva. Minél mélyebb a feltalaj, annál tovább rendelkezik a föld a szükséges vízkészlettel, annál tartósabb a műtrágya hatása: annál kevésbé kell félni attól, hogy a műtrágya következtében erőteljesebb fejlődésnek indul növényzet a talaj vízkészletét hamar elfogyasztja.

Az őszi munkálatok egyik továbbbitója a rétek és legelők jókarban hozatala a boronálások által egyrészt, a tápanyagok nyújtása által másrészt. E tekintetben sajnosan tapasztalhatjuk a gazdák nembánomságát. Alig találunk megyszerte oly gazdaságot, hogy a rétek és legelők javítására egy kis gondot fordítanak, pedig feltétlenül igaz az a közmondás, hogy a rét a szántóföld anyja. Ha jó a rét, lesz bőven takarmányunk, ha van takarmány tartatunk elegendő állatot, a megfelelő állatállomány pedig megfelelő mennyiségű trágyát szolgáltatván, ezzel szántóföldjeink termőképességét növeljük.

Az őszi hónapokra esik az állatállomány kiseljelezése és ujakkali pótlása is. E tekintetben csak azt a tanácsot adhatjuk,

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaleto k.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szörmegallérok, muf-
fok és nyakcolliék.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.